

Περιεχόμενα

<i>Πίνακας σχεδιαγραμμάτων</i>	XV
<i>Εισαγωγή του επιμελητή</i>	XVII
<i>Σημείωμα της μεταφράστριας</i>	XXVII
<i>Εισαγωγή</i>	XXXIX

1 Κοινωνιολογία και κοινωνική ανάλυση

Εισαγωγή	2
Τι είναι η Κοινωνιολογία;	2
Κοινωνιολογία και σύλληψη εναλλακτικών μορφών κοινωνικής οργάνωσης	4
Κοινωνιολογία και βιομηχανική καπιταλιστική κοινωνία	6
Κοινωνιολογικός τρόπος σκέψης	10
Κοινωνιολογία, Οικονομική και Ψυχολογία	15
Η Κοινωνιολογία ως επιστήμη και η αναγκαιότητα της θεωρίας	20
Αντιμετωπίζοντας την πολυπλοκότητα: ο ρόλος εννοιών, μοντέλων και τύπων	26
Τεχνικές κοινωνιολογικής έρευνας	30
Αντικειμενικότητα και αξιακή συνάφεια	32
Η Βιομηχανική Κοινωνιολογία και το πρόβλημα της προσβασιμότητας	35
Κοινωνιολογία της Εργασίας και της Βιομηχανίας: ρόλος και σκοπός	37

2 Κοινωνιολογική ανάλυση της εργασίας και της βιομηχανίας

Εισαγωγή	42
Διευθυντική-ψυχολογιστική κατεύθυνση	44
<i>Επιστημονική Επιχειρησιακή Διοίκηση</i>	46
<i>Δημοκρατικός Ανθρωπισμός</i>	48
<i>Κριτική</i>	51
Ντυοκεμική-συστημική κατεύθυνση	53
<i>Emile Durkheim</i>	53
<i>Η «Σχολή» των Ανθρωπίνων Σχέσεων</i>	54
<i>Η συστημική θεώρηση στη Βιομηχανική Κοινωνιολογία</i>	57
<i>Κριτική</i>	59
Κατεύθυνση της Συμβολικής Αλληλεπίδρασης	61
<i>Η Σχολή του Σικάγου και η θεωρία της Συμβολικής Αλληλεπίδρασης</i>	61
<i>Εθνομεθοδολογία</i>	64
<i>Κριτική</i>	65
Βεμπεριανή κατεύθυνση της κοινωνικής δράσης	66
<i>Max Weber</i>	66
<i>Η θεωρητική προσέγγιση των εργασιακών προσανατολισμών</i>	70
<i>Κριτική</i>	71
Μαρξική κατεύθυνση	72
<i>Marx και Engels</i>	72
<i>Μαρξική Βιομηχανική Κοινωνιολογία</i>	75
<i>Κριτική</i>	75
Μεταμοντέρνα κατεύθυνση	76
<i>Συνεχής λόγος και ανθρώπινη υποκειμενικότητα</i>	78
<i>Μετανωτερικότητα, κοινωνίες και οργανισμοί</i>	78
<i>Κριτική</i>	79
Σύγκλιση των θεωρητικών κατευθύνσεων: η πραγματιστική πλουραλιστική προσέγγιση στην Κοινωνιολογία της Εργασίας και της Βιομηχανίας	81

3 Η εκβιομηχανισμένη κοινωνία

Εισαγωγή	86
Ντετερμινισμός και επιλογή κατά την κοινωνική μεταβολή	87
<i>Εξέλιξη, πρόοδος και βιομηχανική κοινωνία</i>	88
<i>Υπάρχει μια εσώτερη, αναγκαστική λογική στον εκβιομηχανισμό;</i>	90
<i>Η κοινωνική μεταβολή και το τέλος της Ιστορίας</i>	91

<i>Η κακοπιστία του Ιστορικισμού</i>	93
<i>Τεχνολογία, επιστήμη και κοινωνική αλλαγή</i>	95
Η φύση της βιομηχανικής καπιταλιστικής κοινωνίας	98
Συμφέροντα και ιδέες κατά την ανάπτυξη του βιομηχανικού καπιταλισμού	102
<i>Από τη φεουδαρχία στον καπιταλισμό</i>	102
<i>Προτεσταντισμός και το πνεύμα του καπιταλισμού</i>	105
<i>Κοινωνικές ομάδες και η ανάπτυξη του βιομηχανισμού</i>	108
Αντιφάσεις, προσαρμογές και αλλαγή	111

4 Εργασία: νόημα, ευκαιρίες και βιώματα

Εισαγωγή	118
Εργασία, νόημα και πολιτισμός	119
Εργασιακοί προσανατολισμοί και συμπεριφορά εργαζομένου	124
Μεταβαλλόμενοι προσανατολισμοί και εργαζόμενο άτομο	129
Ταυτότητα του Εαυτού και υποκειμενικότητα στην εργασία	132
Άγχος, συγκίνηση και σεξουαλικότητα στην εργασία	135
Η είσοδος στην εργασία	139
<i>Επιλογή εργασίας και δομές ευκαιριών</i>	139
<i>Κοινωνική τάξη, οικογένεια και εκπαιδευτικές επιρροές</i>	141
<i>Ατομικές ικανότητες και αξίες</i>	144
Η σιωπηρή σύμβαση εργασίας	146
Εργασία και ικανοποίηση	151
Τεχνολογία και εργασιακή εμπειρία	155
Εργασία και μη εργασία	161
<i>Κινητικότητα, κοινωνική τάξη και εικονοποιία</i>	161
<i>Προσωπικότητα, σπίτι και οικογένεια</i>	164
<i>Κοινωνικό φύλο και οικογένεια</i>	165
<i>Δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου</i>	172
<i>Ανεργία</i>	174

5 Η δόμηση της εργασίας: επαγγέλματα και κοινωνικός καταμερισμός εργασίας

Εισαγωγή	180
Επαγγελματική και διοικητική μορφή της εργασιακής δόμησης	181
Επαγγελματική δομή	184
<i>Οριζόντια και ιεραρχική διάρθρωση</i>	184

<i>Μεταβαλλόμενος καταμερισμός εργασίας: Durkheim και Marx</i>	186
<i>Μεταβαλλόμενος καταμερισμός εργασίας: σύγκλιση</i>	188
<i>Μεταβαλλόμενος καταμερισμός εργασίας: μεταβιομηχανισμός</i>	189
<i>Μετανεωτερικότητα και μεταβαλλόμενος κόσμος</i>	192
Δυαδικότητα και κατάτμηση στην αγορά εργασίας	194
Καταμερισμός εργασίας βάσει του γενετήσιου φύλου	199
Κοινωνική τάξη και καταμερισμός εργασίας	205
Ανάλυση επαγγεμάτων	209
Δομική θέση των επαγγεμάτων	210
<i>Γενικές αρχές</i>	210
<i>Ανώτατα διοικητικά και διευθυντικά επαγγέλματα</i>	214
<i>Ανώτερα επαγγέλματα, εποπτικά και γραφειοϋπάλληλα επαγγέλματα</i>	217
<i>Χειρωνακτικά επαγγέλματα</i>	221
<i>Οικιακή εργασία</i>	223
<i>Βρόμικα και παρεκκλίνοντα επαγγέλματα</i>	225
Επαγγελματική στρατολόγηση και επαγγελματική κοινωνικοποίηση	226
Επαγγελματικές σταδιοδρομίες	231
Επαγγελματικές στρατηγικές και ανώτερη επαγγελματοποίηση	232
Επαγγελματική κουλτούρα και ιδεολογία	238
Επαγγελματικές κοινότητες	242

6 Η δόμηση της εργασίας: οργανώσεις

Εισαγωγή	248
Οργάνωση εργασίας: φύση και ορισμός	249
Νεωτερικές μορφές εργασιακής οργάνωσης: βασικές αρχές σχεδιασμού	254
<i>Γραφειοκρατία</i>	255
<i>Κλασικές διοικητικές αρχές</i>	257
<i>Τείλορισμός ή «Επιστημονική Επιχειρησιακή Διοίκηση»</i>	258
<i>Φορντισμός</i>	259
Τα όρια της γραφειοκρατίας	260
Θεωρήσεις της ενδεχομενικότητας και τα όρια των καθολικών αρχών σχεδιασμού	264
Ανασχεδιασμός εργασίας και τα όρια του τείλορισμού και του φορντισμού	268
Διαδικασία παραγωγής της εργασίας και εργασιακή οργάνωση	274
Μικροπολιτική, σταδιοδρομίες και ανεπίσημες πρακτικές της διεύθυνσης	278
<i>Κάθετες παράμετροι</i>	278
<i>Οριζόντιες παράμετροι</i>	281

<i>Ανεπίσημες πρακτικές και γραφειοκρατικές δυσλειτουργίες</i>	283
<i>Αμφισημία και διαδικασίες αποφάσεων</i>	285
Οργανισμοί, εξωτερικό περιβάλλον και αποτελεσματικότητα	287
Οργανισμοί, νοήματα και κουλτούρα	290

7 Σύγκρουση, αμφισβήτηση και έλεγχος στην εργασία

Εισαγωγή	298
Κατανόηση της σύγκρουσης στην εργασία	300
<i>Σύγκρουση και συνεργασία</i>	300
<i>Πλαίσια αναφοράς</i>	301
<i>Η ενιαία προσέγγιση</i>	302
<i>Πλουραλιστικές αναλύσεις</i>	303
<i>Ριζοσπαστικές θεωρητικές οπτικές</i>	304
<i>Αντιφάσεις και συγκρούσεις</i>	306
<i>Διαπραγματεύσεις για την καταβαλλόμενη προσπάθεια και σιωπηρή σύμβαση εργασίας</i>	310
Προσαρμογή και άμυνα	315
<i>Διευθέτηση, υποκειμενικότητα και αξίες</i>	315
<i>Αποχώρηση, εργαλειοποίηση της εργασίας και διευθέτηση της ανίας</i>	316
<i>Αστεϊσμοί, βωμολοχίες και φάρσες</i>	318
<i>Απάτες, λαθροχειρίες και υλικές καταστροφές</i>	322
<i>Επιδέξιος χειρισμός των κανόνων</i>	326
<i>Η εργασία παροχής υπηρεσιών και η άμυνα του Εαυτού</i>	327
Κινητοποίηση ομάδων συμφερόντων	328
<i>Συνασπισμοί και συμφέροντα</i>	328
<i>Εργατικά συνδικάτα και συλλογικές διαπραγματεύσεις</i>	329
<i>Η δύναμη της εργασιακής ομάδας και οι στρατηγικές ελέγχου του έργου</i>	335
Διαχείριση της σύγκρουσης και επιδίωξη του ελέγχου	340
<i>Η θεσμοποίηση της σύγκρουσης</i>	340
<i>Διευθυντικές προσαρμογές στο πλαίσιο των συλλογικών διαπραγματεύσεων</i>	341
<i>Στρατηγικές ελέγχου εκ μέρους των εργοδοτών</i>	343

8 Η αναδόμηση στη μίσθωση και οργάνωση της εργασίας

Εισαγωγή	354
Η δυναμική φύση των βιομηχανικών καπιταλιστικών οικονομιών	355

Παγκοσμιοποίηση και μεταβολές στον διεθνή καταμερισμό εργασίας	357
Τεχνολογία Πληροφοριών και η δυνατότητα μετασχηματισμού της εργασίας	360
Από το φορντισμό στο μεταφορντισμό;	365
Η επιδίωξη της ευελιξίας	369
Αναδυόμενα πρότυπα στην οργάνωση και τον εργασιακό σχεδιασμό	373
Ιαπωνοποίηση, συντονισμένη εργασία πολυδύναμης ομάδας, Διοίκηση Ολικής Ποιότητας και Διαχείριση Ανθρώπινων Πόρων	378
Μεταβαλλόμενη εργασία και μεταβαλλόμενες κοινωνίες	385
<i>Από τη βιομηχανική εργασία στην παροχή υπηρεσιών;</i>	385
<i>Εργασία εντός και πέραν της εξαρτημένης απασχόλησης: ο θάνατος των θέσεων εργασίας;</i>	389
<i>Γλωσσάριο</i>	399
<i>Βιβλιογραφία</i>	417
<i>Ευρετήριο συγγραφέων</i>	443
<i>Ευρετήριο κύριων όρων</i>	451